

DENKSPORT SCHAKEN

De drive van Piet van Nassau

DOOR HENK VAN GOOL

Piet van Nassau uit Munstergeleen verzamelt boeken over toernooien en biografieën. Hij breekt een lans voor behoud van het clubblad en schaken op hoge leeftijd.

Van zijn vader kon hij niet winnen met dammen. In zijn geboorteplaats Roosendaal leerde hij in de oorlogsjaren dus schaken bij schaakclub De Toren. De wachtkamer van de huisarts gold als clublokaal. Later verhuisde men naar een plaatselijk restaurant. Vlak na de

oorlog kon hij werk krijgen in de chemische research bij DSM in Geleen. Zo werd de Brabander Limburger.

Met veel energie en enthousiasme vertelt de 88-jarige Piet van Nassau zijn verhaal. Inmiddels is hij al zo'n 64 jaar lid van schaakclub Gess. Van Nassau: „Mijn schaakresultaten zijn in al die jaren vrijwel onopvallend gebleven op enkele uitschieters na.” Dat was niet zo vreemd, want alle energie ging zitten in het werken bij DSM. Tegelijkertijd deed hij ook nog een hbo-studie.

Na zijn pensionering kon hij ziel en zaligheid in de schaaksport leggen. Met name de historie stal zijn hart. „Ik was vooral geïnteresseerd in de schaaktoernooien vanaf het eerste internationale schaaktoernooi in

Piet van Nassau. FOTO HVG

Londen in 1851. Daarnaast verzamelde ik de biografieën van grote schaakmeesters. Wat mij daarbij intrigeerde, was de relatie tussen het karakter van de mens, het beroep dat hij uitoefent en zijn manier van schaakspelen.” Van Nassau werd hierbij geïnspireerd door de grootmeesters Réti en Averbakh. „Réti boeide mij met de klassieker *Die Meister des Schachbretts*. Een interessante typering kwam van Averbakh. Die deelt schakers in zes categorieën in. Je hebt de ‘killers’ die hun opponent figuurlijk trachten te doden. De ‘fighters’ die ten koste van alles willen winnen, maar hun tegenstander niet als doodsvijand zien. De ‘sportsmen’ voor wie

Diagram 1.

schakengewoon sport is als elke andere sport. De ‘gamblers’ die elk soort spel kunnen of willen spelen. De ‘artists’ die niet alleen het resultaat belangrijk vinden, maar ook een mooie partij willen spelen en tenslotte de ‘explorers’, de uitvinders, de analytici in de schaaksport. In de toernooiverslagen keek ik vooral naar de voortschrijdingstabel. Die vertelde mij hoe iemands toernooi was verlopen. Of hij bijvoorbeeld na een ongelukkige nederlaag veerkracht toonde of niet. Het zegt iets over iemands persoonlijkheid.”

Zijn enthousiasme voor de schaakhistorie deelde Van Nassau graag met zijn clubgenoten via het club-

blad *Gesschaak*. Helaas hield dat blad in 2003 op te bestaan. Met behulp van toenmalig redacteur Bert Maessen heeft hij de kopij die hij had willen laten publiceren, toen in het boekwerkje *Schaakvaria* uitgegeven. „Met de hoopvolle gedachte dat het clubblad weer in ere wordt hersteld.”

Van Nassau raadt iedereen aan om te blijven schaken. Ook als de resultaten achteruitgaan. „Mijn grote voorbeeld is de 105-jarige ex-parlementariër Johan Van Hulst, die op 95-jarige leeftijd nog het Corustoernooi voor parlementariërs won. Daarbij blijkt dat de grootste angst van de mens, dementie, bij schakers nauwelijks voorkomt.” Van Nassau zelf speelt lange positionele partijen. In het spelfragment heeft hij zwart tegen Chris van Gunst, die later bestuurslid werd van de KNSB. **41.Dd3+?** *Het omslagpunt. Na 41.Dg4! staat wit op winst. 41...e4! 42.Dxe4+,Kh6 Nu staat de zwarte koning even veilig en dreigt de witte koning in de problemen te komen. 43.Tb1, Dd4+ 44.Dxd4, cxd4 45.Kf3, Txd5 en met twee pluspionnen won zwart het toreneindspel.*

DENKSPORT SCHAKEN

Een overvloed aan keuze

DOOR HENK VAN GOOL

In de afgelopen maand zijn er aardig wat schaaktoernooien gespeeld in Limburg. De schaker had het voor het uitkiezen. Een overzicht van een aantal van deze toernooien met een kort verslag.

De tiende september was het drukst. Doordat een paar toernooien samenvielen, hadden beide organisaties daar qua deelnemersaantal wellicht wat onder te lijden.

Wel was er verschil in de speeltijd van beide toernooien, zodat deelnemers die het liever wat rustiger aan doen voor het *Parkstad Open* konden kiezen (25 minuten bedenktijd per speler), terwijl de 'snellere' heren en dames de voorkeur gaven aan de 15 minuten bedenktijd van

het *Eurode Open*. De nieuweling onder de toernooien, het eerste *Parkstad Open*, vond plaats in een café-zaal op Heerlerheide. Ondanks de concurrentie van het Eurode Open in Kerkrade, kende dit toernooi een sterke winnaar in de persoon van Marcel Frenken van de SV Voerendaal. De deelnemers waren vol lof over de organisatie en de ambiance waarin werd gespeeld. Het zal dus zeker een vervolg krijgen. De organisatie beloofde het volgend jaar overlap op de schaakkalender te voorkomen.

In Kerkrade vond, tegelijkertijd dus, het *Eurode Open* plaats. Dit toernooi vierde zijn eerste lustrum. Het Eurode Open komt elk jaar tot stand via een internationaal samenwerkingsverband tussen Herzogenrath, Kohlscheidt en Kerkrade en wordt gefaciliteerd door de stichting

Eurode 2000+. Men speelde op een prachtige locatie: de Abdij Rolduc. „Een locatie die ambiance uitstraalt, serene rust en waar je tussen de partijen door de lucht kan inademen van meer dan 900 jaar historie”, aldus de organisatie. Het deelnemersveld was sterk en divers. Twee Grootmeesters en drie Fide-meesters vonden hun weg naar Rolduckerveld. Opvallend was de grote deelname van jeugdspelers, vierentwintig maar liefst. Het toernooi werd een prooi voor de titelhouders. Winnaar in Kerkrade werd de in Düsseldorf woonachtige GM Andrei Orlov. Deze GM komt overigens in teamwedstrijden uit voor de SV Venlo. Een tweede en

Een sterk deelnemersveld op het Eurode Open.

FOTO ARNOGRAPHICS

Het Open Limburgs kampioenschap snelschaak. FOTO STEFAN

SPRONKMANS

derde plaats waren er voor FM Pieter Claessen en GM Alexandre Dgebuadze.

De jeugdgroepen werden gewonnen door Irmin Mainka en broertje Alwin Mainka van Arminia Eilendorf.

Op 25 september organiseerde DJC Stein voor de hele snelle denkers het *Open Limburgs kampioenschap snelschaak*. In deze discipline krijgen de deelnemers per persoon maar vijf minuten bedenktijd voor een partij. Door de afwezigheid van sterke titelhouders werd het toernooi echt spannend. In de hoogste finalegroep ging de strijd vooral tussen de plaatselijke coryfeeën Rob Caessens en Jozef Simenon en

de Brabander Stefan Colijn van SV De Pion uit Roosendaal. Uiteindelijk ging laatstgenoemde met de titel aan de haal. Caessens werd tweede, Simenon derde.

Op 1 oktober was het dan de beurt aan Noord-Limburg. In Nieuw-Bergeren werd het 20ste *Hyfass rapidtoernooi* gehouden. Deze jubileumeditie kende dit keer een bescheiden opkomst, maar was er niet minder gezellig om. Na zeven speelrondes was het ook een Noord-Limburger die de eerste prijs opstreek. De nummers één tot en met drie in dit toernooi: Henk van Gool (SV Venlo), Jerzy Cebula (HSC Helmond) en Jozef Simenon (DJC Stein).

DENKSPORT SCHAKEN

SV Schaesberg 80 jaar

Tea Lanchava en Frits Esser.

Zhaoqin Peng. FOTO'S HENK VAN GOOL

DOOR HENK VAN GOOL

In de loop van dit seizoen organiseert het jarige SV Schaesberg diverse jubileumactiviteiten. Vorige week donderdag gaven twee ChessQueens een simultaan in hun clublokaal 'Het Streeperkruis'.

Schaakvereniging Schaesberg is op 20 december 1936 door een vijftiental personen opgericht. Het initiatief kwam van Louis Reichrath, die in die jaren tot de Limburgse schaaktop behoorde. Al snel werd de club lid van de Limburgse Schaakbond, maar koos er in de oorlogsjaren voor de competitie-deelname op een laag pitje te zetten.

Vanaf 1947 werd er weer volop geschaakt. Ook over de grens. SV Schaesberg was in 1951 de eerste club na de oorlog, die wedstrijdcontact had met de Duitse schaakclub Aachener Schachgesellschaft. Wel had de vereniging in die periode last van een fenomeen, dat ook in de huidige tijd een symptoom is van de tijdgeest: een gebrek aan belangstelling voor bestuurlijk werk. Het leidde in 1960 ook tot een dieptepunt in het aantal leden. Destijds werd het geweten aan de opkomst van de televisie. De vereniging kreeg vanaf 1963 nieuwe impulsen, toen het dan kersverse 26-jarige lid Frits Esser zijn schouders eronder zette en nieuwe activiteiten organiseerde en leden ging werven. Hij kon daarbij ook profiteren van een veranderend tij. Schaken kwam

meer in de publiciteit en eind jaren '60 groeide de vereniging dan ook gestaag, mede doordat een aantal goede schakers van een opgeheven club uit Heerlen de gelederen kwamen versterken. De kleine zaal van het huidige clublokaal 'Het Streeperkruis', waar men inmiddels al ruim een halve eeuw zetelt, was niet meer toereikend. Onder leiding van de visionair Frits Hendriks ontwikkelde de vereniging zich vanaf dat moment tot een topclub in Limburg en vormde lange tijd het brandpunt van het Zuid-Limburgse schaak. Hoogtepunt was de lang gehoopte promotie van het eerste team naar de KNSB-competitie in 1983. Met de 21e eeuw in aantocht veranderden de plaats en de betekenis van het schaken. Een nieuw bestuur onder leiding van voorzitter Wil Ver-

reck koos in 1993 dan ook voor een andere aanpak en nam de club op de schop. De veranderingen leidden tot een bloeiende jeugdafdeling en een ledenaantal dat in 1996 tot boven de honderd groeide. Het eerste team behaalde het kampioenschap in de KNSB derde klasse. De drukbezochte clubavonden bruisten van gezelligheid. In het jubileumjaar 1996 stond er dus een grote, succesvolle vereniging, die door de Limburgse Schaakbond terecht tot club van het jaar werd uitgeroepen.

Daarna kreeg SV Schaesberg, net als alle andere verenigingen, te maken met de concurrentie van internet en een veranderende mentaliteit. De nadruk in het beleid van de club kwam dan ook meer en meer te liggen op clubbinding en sfeer. Hoewel extern de resultaten achteruit

gingen, kan SV Schaesberg daarom nog steeds bogen op een goed bezette interne competitie. (Bron: jubileumboeken 1976 en 2011)

En nu is er dan de viering van het 80-jarig bestaan. Ingeluid door een simultaan in 'Het Streeperkruis'. De simultaan werd gegeven door twee leden van de Nederlandse top bij de dames: de ChessQueens. Zhaoqin Peng en Thea Lanchava boden een echte uitdaging voor zo'n veertig deelnemers. Het was muisstil in de zaal, maar de sfeer was toch relaxt. Het was duidelijk dat iedereen genoot. Binnenkort staat alweer de volgende activiteit op het programma. Maandag 7 november om 20.00 uur. Eveneens in 'Het Streeperkruis'. Een lezing en training van damesgrootmeester Sarah Hoolt. Mis het niet!

DENKSPORT SCHAKEN

's Werelds sterkste schaakcompetitie

DOOR HENK VAN GOOL

De wereldtop komt uit in de 1. Bundesliga, de Duitse teamcompetitie op het hoogste niveau. Op de lijst van twee clubs staan ook twee Limburgers: GM Martijn Dambacher en FM Max Warmerdam. Dambacher kwam onlangs in actie.

In het weekeinde van 15 en 16 oktober vonden de eerste twee ronden plaats van de hoogste klasse in de Duitse schaakcompetitie: de '1. Bundesliga'. Daar verzamelt de schaakelite zich, om in de loop van het seizoen uit te maken wie het beste team van heel Duitsland heeft. De Liga bevat zestien teams. Elk team heeft maximaal achttien spe-

lers op de lijst. Veelal het neusje van de zalm van het internationale schaak. Zo heeft OSG Baden - Baden met Fabiano Caruana, Maxime Vachier-Lagrave, Levon Aronian en Viswanathan Anand vier schakers uit de top-10 van de wereld onder contract. Men speelt vijftien rondes, verdeeld over de locaties Hamburg, München, Solingen en Schwäbisch Hall. De slotrondes worden in Berlijn gespeeld. Op elk van de vier locaties verzamelen zich telkens vier teams. Vervolgens worden op zaterdag en zondag in totaal twee competitiewedstrijden afgewerkt. Dit is anders dan in Nederland, waar de meesterklasse gemiddeld één keer per maand een wedstrijd op zaterdag speelt en de teams verspreid over het land zitten. De Duitse competitie-opzet is noodzakelijk, omdat de reisafstanden binnen

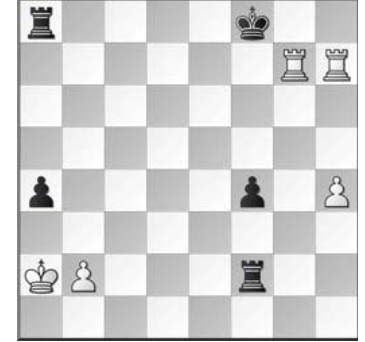
Martijn Dambacher.

FOTO DJK AUFWÄRTS AACHEN

Max Warmerdam.

FOTO FOTO-ARCHIEF VENLOSE SV

**Diagram uit de partij van
Martijn Dambacher.**

Duitsland groot zijn. Men kan van een speler niet verwachten dat hij voor één schaakpartij 700 kilometer gaat reizen. Bovendien moeten veel schakers vanuit het buitenland komen. Onder de buitenlanders bevindt zich ook een aantal Nederlandse topschakers, die zich met name in twee teams concentreren: Anish Giri, Robin van Kampen, Jan Smeets en Erwin L'Ami bij de huidige landskampioen SG Solingen. Jorden en Lucas van Foreest, Twan Burg, Friso Nijboer, Robin Swinkels en **Martijn Dambacher** bij nieuwkomer DJK Aufwärts Aachen. Sinds dit seizoen staat ook **Max Warmerdam** op de reservelijst van een 1. Bundesligateam: SV Mül-

heim Nord (afgelopen seizoen 7e). Hij heeft daar gezelschap van de Nederlanders Thomas Beerdsen en Nico Zwirs. Het is voor Warmerdam overigens afwachten wanneer hij opgeroepen wordt, want hij staat als 14e genoteerd, terwijl maar acht spelers aan een wedstrijd mogen beginnen.

Martijn Dambacher kwam vorige week wél in actie voor zijn club DJK Aufwärts Aachen. Hij speelde er zelfs op bord twee en kreeg het dus zwaar te verduren. Niettemin wist hij in de eerste ronde met zwart tegen de Duitse GM Liviu Dieter Nisipeanu netjes remise te maken. In het diagram zien we een spannend moment in de partij. *Wit, Nisipeanu,*

dreigt met de pion naar h6 op te rukken en vervolgens met Th8 schaakmat te geven. Dambacher kan zich dan echter redden met een eeuwig schaakmechanisme: 56. h5, Tb8! 57. h6, Tfxb2+ 58. Ka3, T8b3+ 59. Kxa4, Tb4+ 60. Ka5, Tb5+ en als wit nu Ka6 speelt kan zwart de gevaarlijke h-pion veroveren: 61. Ka6, Tb6+ 62. Ka7, Txb6! Wanneer de koning teruggaat naar a4 blijft zwart met de toren schaak geven. Nisipeanu besloot daarom maar zelf eeuwig schaak te geven: 56. Tf7+, Kg8 57. Tfg7+, Kf8 58. Tf7+ enz. Dambacher verloor de tweede partij tegen de sterke Tsjech Viktor Laznicka. Zijn team verloor beide wedstrijden. Men zal volgende keer flink aan de bak moeten.